

Cât de bine este ca silvicultorii să facă politică?

M. Drăgoi

Drăgoi, M., 2018. How good it is for foresters to do politics? Bucov. For. 18(1): 3-6.

Abstract. This editorial tackles a very intriguing issue: should the foresters be involved in policy? Such a question really makes sense because in the last almost three decades, Romanian foresters have been complaining about forestry politicizing in the sense that forest resources and forestry staff have been used by ruling parties as electoral means, without any concern for forest sustainability. It has happened so because the forest policy must be contextualized in a broader perspective of conceiving and keeping consistent quite a long array of public policies, where the environmental protection public policy actually engulfs the forest policy. The argument that some professional groups shall keep away from making policy is logically dismantled by the fact that conceiving public policies implies a lot of technicalities that cannot be grasp without having a deeper understanding of what is going in different sectoral economies. Keeping some professionals, like physicians, foresters and militaries out of the political parties is not good at all for these domains (supposedly public policies) because all technical provisions will have been produced or amended by non-professionals. Especially the parties based on the neo-liberal doctrine shall be heavily packed with foresters for the simple reason that liberal politicians, in general, are prone to disregard the positive externalities produced by forests. In general, any political party shall have more technical lenses for domains where its own political doctrine tends to be sightless.

Keywords forest policy, NGO, foresters

Author. Marian Drăgoi (dragoi@usv.ro) - Ștefan cel Mare University of Suceava, 13 Universității, 720229 Suceava, Romania.

Manuscript received June 28, 2018; revised June 30, 2018; accepted July 10, 2018; online first July 15, 2018.

Din 1989 tot vorbim de politizarea silviculturii, adică de utilizarea pădurii - și a personalului silvic, mai mult sau mai puțin explicit - pentru atingerea unor obiective ce țin mai degrabă de agendele partidelor și mai puțin de agenda publică. Că nu există coerență în politicile publice este clar pentru oricine, din moment ce, tot din 1989, politicienii au folosit sintagma „politici publice” atât de accidental, încât e clar că nu știu despre ce este vorba. La modul cel mai

simplist, o politică publică este un ansamblu de instrumente politice și economice prin care guvernul păstrează ordinea și iese în întâmpinarea nevoilor propriilor cetățeni. Numărul politicilor publice definite explicit diferă de la țară la țară și de la o perioadă istorică la alta; mai des se vorbește de ordine internă, administrație publică, siguranță națională, planificare teritorială, protecția mediului, sănătate, educație, transporturi și infrastructură.

Elaborarea și aplicarea unor politicile publice presupune, în primul rând, stabilitate instituțională și chiar o structură minimalistă a guvernului. Cel mai apropiat exemplu - și geografic, și temporal - este noul minister austriac al sustenabilității și turismului, ce coordonează agricultura, vânătoarea, silvicultura, protecția mediului, energia, mineritul și turismul.

Tehnic vorbind, o politică publică seamănă cumva cu interogarea mai multor tabele într-o bază de date: ea, interogarea, nu există ca atare, fizic, ci se creează prin punerea laolaltă, în baza celor trei tipuri de relații¹, a datelor din mai multe tabele, folosind diverse chei de indexare. Tot așa, o politică publică se creează prin întrepătrunderea efectelor pe care le produc legile, instituțiile publice și reglementările subsecvente legilor. Iar legislația pe care se sprijină orice politică publică trebuie să fie un melanj echilibrat de restricții, obligații și activități finanțate din bugetul public sau din parteneriate public-privat.

Spre dezamăgirea multora, considerăm că politica forestieră nu este o politică publică distinctă, ci doar o componentă a politicii de protecție a mediului. Trebuie accentuat că o politică publică bazată pe coerență are efecte benefice asupra bunăstării pe termen lung, chiar dacă, pe termen scurt, unele efecte par să contrazică bunele intenții pe care le presupunem asumate de politicieni. Cel mai la îndemână exemplu îl constituie legislația privind încadrarea recoltelor anuale de lemn în cuantumul posibilității.

Teza potrivit căreia anumite grupuri profesionale (medicii, militarii, silvicultorii) nu trebuie să facă politică este profund greșită: asta ar însemna ca problemele pur tehnice ale economiilor sectoriale în care lucrează acele grupuri să fie rezolvate de politicieni ce habar nu au de domeniile respective. Simțeam, undeva, că această explicație este insuficientă, că trebuie să fie și altceva în neregulă, dar nu știam precis ce anume.

1 Cele trei tipuri de relații ce ajută la normalizarea bazelor de date sunt „unu la unu”, „unu la mai mulți” respectiv „mai mulți la unu”.

„Iluminarea” a venit după lecturarea a două cărți relativ recent apărute în limba română, care includ în titlu cuvinte cheie ce se apropie de leitmotivul anului în curs: prima, „Linked”², se referă la teoria generală a rețelelor (electrice, de comunicații, neuronale, sociale ș.a.m.d.), iar a doua, intitulată (pleonastic) „Connected”³ se referă strict la rețelele sociale. Pe scurt, iată ce concluzionează autorii celor două cărți, pe baza unor solide experimente științifice: numărul mediu de conexiuni ce leagă o persoană de oricare altă persoană de pe planetă este șase, iar numărul mediu de conexiuni prin care o persoană o poate influența pe oricare alta este de trei. Una este să ne cunoaștem, alta este să ne putem influența reciproc, și știm asta din experiența vieții zilnice.

Cele două cifre – șase, respectiv trei – sunt totuși niște medii. Pe categorii profesionale (sub-populații, în sens statistic), mediile sunt cu totul altele: sunt grupuri sociale relativ izolate geografic și comportamental care, pentru a se face auzite, au nevoie de mult mai multe conexiuni, dar și de grupuri în care nu doar că toți se cunosc între ei, dar fiecare are o mulțime de conexiuni în afara grupului (a se vedea grupurile Facebook).

Un alt concept cheie în funcționarea rețelelor sociale este acela de *hub*, adică acel nod ce are mult mai multe conexiuni decât oricare dintre nodurile vecine. *Hub* poate fi o personalitate științifică de referință (cu multe citări), sau pur și simplu o persoană deschisă dialogului și cu multe conexiuni în alte rețele, ce funcționează pur și simplu ca facilitator *pro bono*. Marin Drăcea este, de departe, cel mai vizibil *hub* al rețelei silvicultorilor și nu întâmplător a fost și singurul politician de anvergură pe care școala silvică românească l-a dat până în prezent. Din păcate.

Silvicultorii tind să se structureze într-o „castă profesională”, cum le place multora să

2 Barabási A.-L., 2017. *Linked*. Noua știință a rețelelor. Editura Brumar, 316 p.

3 Christakis N.A., Fowler J.H., 2015. *Connected*: puterea surprinzătoare a rețelelor sociale și felul în care ne modelează viața. Editura Curtea Veche, 344 p.

se alinte. Nu dor la noi, ci în tot spațiul european. Adică în grupuri și grupulețe, cu foarte multe conexiuni interne, dar cu slabe conexiuni în afară. Pe cale de consecință, numărul de conexiuni prin care pot influența deciziile din alte sectoare trebuie să fie mai mare, deoarece intensitatea acestor influențe este mică. Drept dovadă, în ciuda faptului că ne mândrim cu o zonare funcțională a pădurilor aproape perfectă, nu am reușit să influențăm mai deloc planurile de management ale ariilor protejate, deoarece silvicii nu au suficient de multe conexiuni cu ne-silvicii ce se ocupă de protecția naturii.

O altă teză pe care trebuie să o luăm mai în serios este aceea că oricare dintre noi este parte în cel puțin trei sub-rețele: cea profesională, cea a prietenilor și cea a rudelor. Prin fiecare rețea circulă informație (cu voia sau fără voia noastră, oamenii bârfesc uneori), așa că imaginea publică deloc onorabilă a multor silvicultori este consecința modului în care respectivii au funcționat și funcționează în cele trei rețele. O campanie de conștientizare trebuie să plece de la aceste realități, și nu de la imaginea pe care vrem să ne-o proiectăm nouă înșine.

Dacă adăugăm și rețeaua politică (din care facem parte într-o mult mai mică măsură, probabilistic vorbind), vom constata că șansele oricărui silvicultor de a influența în bine politica forestieră sunt foarte mici, deoarece rețeaua conexiunilor politice este foarte laxă.

Chiar și atunci când un politician ar avea în spate suficient de multe conexiuni profesionale, dublate de propriul prestigiu (unde este cazul), șansele acestuia de a fi ales în forumul legislativ depind de politica partidului al cărui membru este, la nivel regional. Iar la scară locală sau regională, vizibilitatea socială a altor membri ai respectivului partid poate conta mai mult, deoarece conducerea locală a oricărui partid se raportează la vizibilitatea potențialilor candidați din partidele concurente.

Partidele vor locuri în parlament, indiferent de profilul profesional al celor cu cele mai mari șanse de câștig. Aceasta este una din concluziile unui amplu studiu efectuat pe rezultatele alegerilor din Austria, Republica Cehă, Finlan-

da, Polonia, România și Spania, pe perioade de timp ce au acoperit cel puțin două cicluri electorale⁴.

Acesta este motivul pentru care, în prezent, vizibilitatea politică a silvicultorilor este atât de mică: în aproape trei decenii de democrație, numărul parlamentarelor cu studii silvice superioare este undeva sub cincisprezece (și sper din toată inima să mă înșel). La începutul anilor '90, pe când ne dădeam cu părerea despre diversele partide - cât de rele erau unele comparative cu altele - dl. profesor Ioan Milescu obișnuia să spună că, până când silvicultorii nu vor fi prezenți în toate partidele, pădurii nu-i va fi bine.

Tehnocrați trebuie să avem nu doar în ministere, ci și în parlament; așa spune, mai ales în parlament. Pentru că doar așa politica de protecție a mediului va avea coerență și predictibilitate. Dacă nu, să nu ne mai mirăm de propuneri populiste de sistare a tăierilor pe următorii 20 de ani⁵, în condițiile în care avem asigurată - cât de cât - trasabilitatea masei lemnoase. Dintr-o restricție asemănătoare, impusă politic în 1987, ne-am ales cu o struțo-cămilă ce a intrat în categoria speciilor autohtone și bântuie zglobie prin păduri: așa-zisele lucrări complexe de conservare, ce permit, în numele protecției mediului, tot felul de tăieri, în spatele cărora avem diverse doze de bună-credință profesională.

Poate că de teama creării vreunui triumvirat, mulți sunt încă reticenți în a intra și a menține rețele tematice, ce funcționează ca rezervoare de gândire (*think-tank*). Asemenea rețele sunt cu atât mai necesare acum, în condițiile în care accesul la informație este tot mai facil, iar interpretarea corectă a informației tot mai dificilă.

Prezența silvicultorilor în partide, mai ales

4 Potter J.D., Olivella S., 2015. Electoral strategy in geographic space: Accounting for spatial proximity in district-level party competition. *Electoral Studies* 40: 76-86.

5 Propunere legislativă făcută de Partidului Ecologist Român în 2018, ce nu a mai ajuns în dezbateri parlamentară, dar care a fost semnată și de reprezentanți ai partidului aflat la guvernare.

în partidele de dreapta, este cu atât mai necesară, cu cât presiunea economică asupra pădurii, ca sursă de lemn, va crește în continuare, iar tendința specializării funcționale a pădurilor este tot mai evidentă. Marin Drăcea spunea că „Liberalismul economic - cea mai primejdi-oasă doctrină pentru economia forestieră - nu îngăduie nicăieri în țările tinere și inexperiențe, nicio rezistență”. Ceea ce am adunat cât de cât într-un secol de politică forestieră naționa-

lă, încercând și reușind să armonizăm școala franceză cu școala germană, riscăm să pierdem dacă nu vom lua în serios avertismentul eminentului geograf Simion Mehedinți, potrivit căruia „pădurile sunt obrazul unui popor”. Din păcate, nu mai e vorba de vreun principiu estetic, ci chiar de supraviețuirea noastră ca popor, în fața vicisitudinilor unei naturi ce-și ia revanșa zi după zi.